

## UZASADNIENIE

Niniejszy projekt rozporządzenia wprowadza zmiany w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 56) zwanego dalej „rozporządzeniem MBP”, wydanego na podstawie upoważnienia zawartego w art. 33 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587). Zaproponowane zmiany wynikają przede wszystkim z postulatów zgłoszonych na początku roku 2023 przez stowarzyszenia i organizacje reprezentujące branżę odpadową oraz najnowszej wiedzy technologicznej zdobytej między innymi w toku prac naukowych w instalacjach MBP oraz praktycznych doświadczeń z kontroli, zgłaszanych przez wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska Głównemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejsze rozporządzenie wprowadza następujące zmiany w rozporządzeniu MBP. W rozporządzeniu zrezygnowano ze stosowania przedrostka „ex” przed kodem odpadów. Przyjęte rozwiązanie nie ogranicza nadawania kodów dla wytwarzanych odpadów na etapie wydawania decyzji administracyjnych z zakresu gospodarki odpadami. Opisanie odpadów poprzez wyodrębnienie określonej kategorii odpadów z danego kodu odpadów określonych w rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. poz. 10) powinno odbywać się z uwzględnieniem okoliczności faktycznych indywidualnej sprawy. W związku z powyższym wprowadzono zmiany w tym zakresie w § 2 pkt 2, § 4 ust. 1 pkt 11, § 4 ust. 4 i § 6 ust. 2.

W § 3 ust. 1 rozporządzenia MBP wprowadzono zmiany podkreślające priorytetową rolę procesów recyklingu i tym samym zrezygnowano z odwołania bezpośrednio do odzysku energii i termicznego przekształcania, gdyż termiczne przekształcanie mieści się w definicji odzysku energii. Ponadto w odniesieniu do procesów unieszkodliwiania nie ma odwołania do procesów składowania i termicznego przekształcania, gdyż stanowią one już procesy unieszkodliwiania. Doprecyzowano także, że procesy wchodzące w skład mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, a więc procesy mechanicznego przetwarzania odpadów i biologicznego przewarzenia odpadów, powinny być prowadzone na terenie tego samego zakładu.

W § 3 ust. 4 oraz § 4 ust. 1 zrezygnowano z odwoływania się do pojęcia „budynku” w rozumieniu Prawa budowlanego oraz zaproponowano, że rozładunek i mechaniczne przetwarzanie niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych powinien być

prowadzony w obiekcie budowlanym, w rozumieniu Prawa budowlanego, który jest zamknięty. Doprecyzowano także co należy rozumieć pod pojęciem „zamknięty” utrzymując, tak jak w obowiązującym rozporządzeniu, cechy jakie powinien posiadać obiekt budowlany zamknięty. Zaproponowana zmiana spełnia wymagania zawarte w konkluzjach dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie mechanicznego lub biologicznego przetwarzania odpadów i stanowi ujednoczenie wymagań w zakresie tego przetwarzania.

W § 4 ust. 1 pkt 11 w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych oraz w związku z rezygnacją ze stosowania przedrostka „ex” przed kodem odpadów doprecyzowano ww. przepis oraz zaproponowano dodanie ust. 1a. Jednocześnie wprowadzono zmiany w zakresie wielkości tzw. „frakcji podsitowej”, odwołując się do terminu „sita” w powiązaniu z jego wielkością – frakcję podsitową będzie stanowiła frakcja wydzielona na sicie o wielkości oczek nie większej niż 100 mm. Oznacza to, że będzie możliwe zastosowanie sit o mniejszej wielkości oczek. Zaproponowana zmiana ma na celu zapewnienie jak największej elastyczności prowadzenia procesu przetwarzania odpadów przy różnych technologiach przyjętych na poszczególnych instalacjach. Używane w projekcie rozporządzenia sformułowanie „sito” powinno być rozumiane szeroko. Oznacza każde rozwiązanie technologiczne pozwalające na wydzielenie frakcji o określonej granulometrii. W związku z elastycznym określeniem frakcji granulometrycznej uchylono § 4 ust. 2 i 3. W związku z uchYLENIEM przepisów, które zawierały odwołanie do pojęcia „frakcja nadsitowa” zdefiniowanie frakcji nadsitowej stało się bezprzedmiotowe i zostało usunięte. Ponadto, w rozporządzeniu zostały ujednoczone odniesienia do wielkości oczek sita – zmieniono § 4 ust. 4, § 5 ust. 11 i 12. Jednocześnie w związku z dodaniem w § 4 ust. 1a dokonano zmian w § 4 ust. 11 poprzez odwołanie się, poza ust. 1 i 4, również do ust. 1a.

W związku z zaproponowaną zmianą w § 2 rozporządzenia zmieniającego wprowadzono przepis przejściowy pozwalający na stosowanie dotychczas używanych sit o wielkości oczek powyżej 100 mm do dnia 31 grudnia 2024 r.

Przepis § 4 ust. 4 został doprecyzowany, aby rozwiązać wątpliwości interpretacyjne dotyczące składowania odpadów o frakcji, o której mowa w tym przepisie.

W § 4 ust. 5 wprowadzono zmiany mające na celu umożliwienie powstawania z niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych poddanych procesowi mechanicznego przetwarzania odpadów innych rodzajów odpadów niż wskazanych w § 4 ust. 1, rezygnując tym samym z katalogu zamkniętego odpadów. Ze względu na sezonowo zmieniający się skład niesegregowanych zmieszanych odpadów komunalnych po procesie

mechanicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych mogą powstawać różnego rodzaju odpady m.in. o kodach:

- 15 01 – Odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi),
- 16 02 – Odpady urządzeń elektrycznych i elektronicznych,
- 16 06 – Baterie i akumulatory,
- 17 01 – Odpady materiałów i elementów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (np. beton, cegły, płyty, ceramika),
- 17 02 – Odpady drewna, szkła i tworzyw sztucznych,
- 17 03 – Mieszanki bitumiczne, smoła i produkty smołowe;
- 16 01 03 – Zużyte opony,
- 20 01 27\* – Farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne.

W § 4 ust. 8 został preredagowany w celu wyeliminowania niejasności interpretacyjnych związanych z wykorzystaniem wolnych mocy przerobowych. Nowe brzmienie systematyzuje funkcjonowanie instalacji, w których jest prowadzony proces mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych w różnych wariantach pracy i pozwala na elastyczne funkcjonowanie instalacji w zależności od przyjmowanych odpadów. Konsekwencją zmian w § 4 ust. 8 jest uchylenie ust. 6, 7 i 12.

Zmiany wprowadzone w § 4 ust. 10 mają na celu doprecyzowanie w jaki sposób należy zagospodarować odpady o kodzie 19 12 10 powstałe w wyniku mechanicznego przetwarzania odpadów. W celu wyeliminowania wątpliwości w tym zakresie wskazano, że procesy R1 i D10 mogą być poprzedzone procesami R12 i D13. Ponadto, zrezygnowano z odniesienia do odpadów o kodzie 19 12 12. W przypadku frakcji podsitowej należy poddać ją zgodnie z § 5 ust. 1 procesom biologicznego przetwarzania odpadów, natomiast w przypadku odpadów o kodzie 19 12 12 niestanowiących frakcji podsitowej zastosowanie mają ogólne zasady postępowania z odpadami, w tym wskazane w § 4 ust. 9. W związku z powyższym doprecyzowanie w zakresie dalszego postępowania z odpadami o kodzie 19 12 12 jest bezprzedmiotowe.

W związku ze zdefiniowaniem frakcji podsitowej i uchyleniem w § 4 ust. 2 i 3 preredagowano brzmienie § 5 ust. 1 oraz w konsekwencji uchylono ust. 2. W wyniku

powyższych zmian w § 5 ust. 13 wprowadzono zmianę redakcyjną polegającą na zmianie odwołania.

Biorąc pod uwagę zgłoszone wątpliwości w zakresie korelacji pomiędzy § 4 ust. 8 i § 5 ust. 4 wprowadzono odpowiednie doprecyzowanie. Jednocześnie, w związku z tym, że w wyniku prowadzenia procesu biologicznego przetwarzania selektywnie zebranych bioodpadów równocześnie mogą powstać produkty, o których mowa w pkt 1 i odpady, o których mowa w pkt 2, zmieniono spójnik z „albo” na „lub”. Dodatkowo w § 5 ust. 4 pkt 1 i 2 wprowadzono zmiany redakcyjne, które nie powodują zmian merytorycznych.

W § 5 ust. 6-8 wprowadzono zmiany w zakresie biologicznego przetwarzania odpadów frakcji podsitowej:

- a) w odniesieniu do przetwarzania w warunkach tlenowych – zrezygnowano m.in. z określania czasu prowadzenia procesu, określania warunków wilgotności oraz wskazania, że proces ten ma być prowadzony jednostopniowo czy też dwustopniowo. Istotnym jest efekt końcowy prowadzonego procesu a więc uzyskanie przez odpady określonych parametrów (które były już określone w obecnym rozporządzeniu MBP). Oznacza to zmianę z koncentracji na czasie na koncentrację na cel procesu, co jest technologicznie i celowościowo uzasadnione.
- b) w odniesieniu do przetwarzania beztlenowego – zrezygnowano z określania warunków prowadzenia procesu, ponieważ istotnym jest efekt końcowy prowadzonego procesu, a więc uzyskanie przez odpady określonych parametrów – dlatego też pozostawiono wymóg, że odpady powstałe po przetworzeniu beztlenowym poddaje się stabilizacji w procesie biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych.

Dodano § 5 ust. 6a, w którym opisano możliwość dalszego prowadzenia procesu biologicznego przetwarzania odpadów w warunkach tlenowych w pryzmach. Prowadzenie procesu w pryzmach stanowi alternatywę dla prowadzenia procesu w sposób określony w § 5 ust. 6 pkt 1 i jego wynikiem powinno być osiągnięcie parametrów, o których mowa w pkt 2 tego przepisu.

W przypadku procesów biologicznego przetwarzania, zarówno w warunkach tlenowych i beztlenowych, istotny będzie efekt końcowy prowadzonego procesu, a więc uzyskanie przez odpady określonych parametrów, po spełnieniu których będą tzw. „stabilizatami”, i które były już określone w obecnym rozporządzeniu MBP i nie ulegają zmianie. Parametry te dotychczas były określone w § 7 ust. 1 i w obecnej propozycji zostały zawarte w § 5 ust. 6 pkt 2.

W związku ze zmianami w § 5 ust. 6–8:

- w § 5 ust. 9 wprowadza się zmianę redakcyjną polegającą na wykreśleniu odwołań do przepisów, które zostały uchylone,
- uchyla się § 7 w związku ze przeredagowaniem § 5 ust. 6 i przeniesieniem wymagań dla stabilizatu z § 7 ust. 1,
- dostosowano brzmienie § 8.

Mając na uwadze, że celem procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych jest przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w szczególności recyklingu, dodano § 5 ust. 8a, który pozwala na wydzielenie z odpadów powstałych w procesach biologicznego przetwarzania odpadów frakcji nadających się do recyklingu. Przyjęte rozwiązanie pozwoli na zwiększenie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, ograniczenie ilości składowanych odpadów oraz zapewnienie, aby materiały pozostały w obiegu jak najdłużej. W konsekwencji dodania § 5 ust. 8a dostosowano § 5 ust. 9 i 15 oraz § 8.

Odpady powstałe po procesie biologicznego suszenia powinny być następnie poddane mechanicznej obróbce. W związku z wątpliwościami dotyczącymi zakresu pojęcia „mechanicznej obróbki” oraz w celu uproszczenia przepisu proponuje się zmianę § 6 ust. 2. W propozycji wskazano, że dalsze mechaniczne przetwarzanie odpadów jest prowadzone w sposób opisany w § 4. W konsekwencji wprowadzonej zmiany uchylono § 6 ust. 3, 5 i 7, ponieważ materia ta jest już uregulowana w § 4. W związku z postulatami branży dodano § 6 ust. 2a, w którym zaproponowano wyjątek od ogólnej zasady kierowania powstałych w wyniku biologicznego suszenia odpadów do mechanicznego przetwarzania dotyczący odpadów o kodzie 19 12 10. Odpady te, o ile powstały z frakcji podsitowej i nie wymagają wydzielenia z nich innych frakcji, zgodnie z zaproponowaną zmianą § 6 ust. 4, mogą być bezpośrednio przekazane do procesów R1 i D10 bez przekazywania ich do mechanicznego przetwarzania odpadów, tak jak ma to miejsce w przypadku innych odpadów powstających w wyniku procesu biologicznego suszenia.

Zmiany § 9 są konsekwencją zmiany § 5 ust. 6–8 i uchylecia § 7. Ponadto, wprowadzono zmiany w zakresie pobierania próbek i badań stabilizatu:

- zrezygnowano z odwoływania się do „cyklu” przetwarzania odpadów,
- dookreślono, że badane będą tylko odpady po procesie przetwarzania biologicznego, w tym odpady pozostałe po wydzieleniu odpadów, o którym mowa w § 5 ust. 8a, pod kątem spełnienia parametrów dla stabilizatu,

- wskazano, że celem badań jest sprawdzenie czy odpady, które mają zostać przekazane do składowania odpadów lub termicznego przekształcania odpadów, zgodnie z § 5 ust. 10, spełniają wymagania dla stabilizatu,
- wprowadzono brzmienie, zgodnie z którym jeśli w odniesieniu do procesów prowadzonych w takich samych warunkach technologicznych wyniki co najmniej 3 następujących po sobie badań potwierdziły spełnienie wymagań dla stabilizatu, wówczas dopuszcza się prowadzenie badań przynajmniej jeden raz na kwartał, jeżeli warunki technologiczne prowadzenia procesu nie uległy zmianie.

Powyższe oznacza, że jeżeli choć jeden wynik badań nie potwierdził spełnienia tych wymagań, należy prowadzić badania po zakończeniu każdego procesu przynajmniej aż do momentu gdy trzy kolejne następujące badania potwierdzą spełnienie wymagań. W sytuacji gdy choć jedno badanie nie potwierdzi spełnienia wymagań, nie można skorzystać z ułatwienia w zakresie okresowości badań.

Przepis § 10 rozporządzenia zmienianego wskazywał, że do instalacji, dla których jest wymagane uzyskanie pozwolenia zintegrowanego, stosuje się konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w zakresie mechanicznego lub biologicznego przetwarzania odpadów. Obowiązek ten bezpośrednio wynika z art. 204 i art. 207 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556, z późn. zm.), zatem w celu niepowielania przepisów zaproponowano jego uchylenie.

Prawomocne decyzje administracyjne wydane przed dniem wejścia w życie przepisów rozporządzenia zmienianego stanowią prawa nabyte podmiotów. Co do zasady, warunki określone w decyzji zachowują ważność na czas, na jaki zostały wydane. Mając na uwadze powyższe oraz zgłaszane rozbieżności w zakresie rozstrzygnięcia wątpliwości proponuje się dodanie przepisów przejściowych wyjaśniających tę kwestię. Przepisy § 11 ust. 1 i 3 sankcjonują przedstawioną powyżej ogólną zasadę dotyczącą praw nabytych. Natomiast w związku z postulatami branży dotyczącymi wydłużenia okresu na dostosowanie w zakresie miejsca rozładunku odpadów oraz przetwarzania odpadów określonych w § 3 ust. 4, § 4 ust. 1 oraz § 6 ust. 1 wydłużono ten okres do dnia 31 grudnia 2024 r.

Ponadto, mając na uwadze zasady dotyczące analiz i zmian pozwoleń zintegrowanych określone w ustawie - Prawo ochrony środowiska, przepisy § 11 ust. 3 stanowią, że do czasu zmiany pozwolenia zintegrowanego, do procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych prowadzonego na podstawie pozwolenia zintegrowanego wydanego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, do

instalacji, w której ten proces jest prowadzony, oraz do odpadów powstających w tym procesie stosuje się wymagania określone w tym pozwoleniu.

Projekt rozporządzenia został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Projekt rozporządzenia wprowadza zmiany w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 28 grudnia 2022 r. w sprawie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które zawierało przepisy techniczne i zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 12 września 2022 r. pod numerem 2022/609/PL. Niniejszy projekt rozporządzenia podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.